

Europaudvalget

REFERAT

AF 27. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Fredag den 13. juni 2008
Tidspunkt: Kl. 11.08
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Svend Auken (S) formand, Kim Andersen (V), Michael Aastrup Jensen (V), Henrik Høegh (V) næstformand, Morten Messerschmidt (DF), Helle Sjelle (KF), Yildiz Akdogan (S), Jens Christian Lund (S), Anne Grete Holmsgaard (SF), Steen Gade (SF), Lone Dybkjær (RV), Bjarne Laustsen (S), Per Clausen (EL), Frank Aaen (EL)

Desuden deltog: Udenrigsminister Per Stig Møller

FO **Punkt 1. Rådsmøde nr. 2878+2879 (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 16.-17. juni 2008**

Punkt 1-10 og punkt 12-16 hører under Udenrigsministeriets ressort.

Punkt 11 hører under Forsvarsministeriets ressort.

Udenrigsministeren: Jeg vil som sædvanlig alene gennemgå de punkter på dagsordenen for rådsmødet, som er af særlig interesse. De øvrige punkter på dagsordenen kan vi selvfølgelig også drøfte, hvis I ønsker det.

Denne gang er der ét punkt på dagsordenen, som jeg forelægger til forhandlingsoplæg, nemlig dagsordenspunkt 8 vedrørende WTO. Alle øvrige punkter er til orientering.

1. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 19.-20. juni 2008

– *Udkast til konklusioner*

Rådsmøde 2878+2879 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Det Europæiske Råd 19-20/6-08 – bilag 4 (revideret udkast til konklusioner)

Det Europæiske Råd 19-20/6-08 – bilag 1 (udkast til kommenteret dagsorden)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (072) – bilag 305, side 876 (seneste behandling i EUU 23/5-08 – punktet ikke nævnt)

Udenrigsministeren: Lad mig indlede forelæggelsen af vores forberedelse af det Europæiske Råd med nogle få ord om den irske folkeafstemning om Lissabontraktaten. Jeg har ikke noget resultat, så det er ikke det, jeg giver. Det var ærgerligt, hvis I troede, der kom "breaking news". Det gør der ikke. Der foreligger nemlig ikke noget endeligt resultat fra Irland. Der er heller ikke nogen exit-polls. Der er heller ikke nogen klar tendens. Det endelige valgresultat forventes tidligst at fore-

ligge efter kl. 15 dansk tid ifølge det, der er oplyst over for mig nu. Indtil da må I i hvert fald holde vejret.

Regeringen håber selvfølgelig på et ja. Hvis det bliver et nej, vil det selvsagt dominere mødet i Det Europæiske Råd i næste uge. En første lejlighed til at drøfte situationen vil så være udenrigsministermødet på mandag i Luxembourg, hvor vi holder møde før Det Europæiske Råd.

Under punktet "Forberedelse af Det Europæiske Råd" på GAERC-mødet vil formandskabet præsentere sit seneste udkast til konklusioner. Coreper drøftede sagen i går, og vi venter, at formandskabet vil udsende en revideret tekst senere i dag. Det er den, der går til GAERC. Hovedemnerne for selve topmødet forventes at blive de stigende fødevarer- og energipriser, opfølgning på FN's udviklingsmål samt – hvis det bliver et ja i Irland – implementering af Lissabontraktaten. Under de udenrigspolitiske emner vil der endvidere være mulighed for at drøfte Det Vestlige Balkan, Middelhavsunion og naboskabspolitikens østlige dimension. Arbejdet med at omsætte Lissabontraktatens ord og hensigter i praksis er påbegyndt på teknisk niveau. Drøftelserne har fulgt den plan, som udvalget blev orienteret om ved notat af 4. februar 2008.

På topmødet vil der blive lejlighed til en første politisk drøftelse af dette arbejde, herunder om rollerne for de nye institutionelle aktører, der introduceres i Lissabontraktaten, dvs. den faste formand for Det Europæiske Råd, den styrkede udenrigsrepræsentant og EU's fælles udenrigstjeneste. Drøftelsen på Det Europæiske Råd vil tage udgangspunkt i en statusrapport fra formandskabet om de foreløbige tekniske drøftelser. Rapporten vil blive tilsendt udvalget.

Lad mig kort skitsere principperne bag regeringens tilgang til dette spørgsmål:

For det første ser jeg det som væsentligt, at arbejdsdelingen mellem de institutionelle aktører bliver så klar som mulig med henblik på at styrke effektiviteten og sammenhængen i EU's politikker.

For det andet skal de nationale formandskaber også fremover sikres en substantiel rolle. Det er en forudsætning for at bevare de nationale regeringers engagement og den nationale forankring, som er en af formandskabsmodellens styrker.

For det tredje bør der etableres veldefinerede koordinationsmekanismer mellem formandskabet og de europæiske institutioner.

Vi mødes som bekendt til en uformel morgenmadsdrøftelse den 27. juni, hvor der vil blive rig lejlighed til at få uddybet den danske tilgang til implementeringen af Lissabontraktaten. Men lad mig slå yderligere et par hovedelementer fast allerede nu i dag.

Fra dansk side vil vi arbejde for, at den valgte formand for De Europæiske Råd bliver en formand, som i samarbejde med de nationale formandskaber skal forberede, lede og følge op på møderne i Det Europæiske Råd.

Vi vil arbejde for, at udenrigsrepræsentanten får et mandat, som vil fremme samordningen og koordinationen af indsatsen på de eksterne områder, men uden at dette sker på en måde, der vil forrykke afgørende på balancen mellem medlemslandene og institutionerne eller mellem institutionerne internt.

I forhold til den fælles udenrigstjeneste bør denne understøtte den høje repræsentant i at skabe en større sammenhæng, gennemslagskraft og synlighed for EU's eksterne ageren. Vi vil samtidig lægge vægt på, at den fælles udenrigstjeneste skal betjene hele EU-systemet og ikke blot den høje repræsentant.

Vi vil som nævnt også skulle forberede drøftelsen af de stigende fødevarer- og energipriser. I den forbindelse lægger vi fra dansk side vægt på, at EU støtter både politisk og med øget EU bistand de internationale nødhjælpsaktører, der her og nu søger at afhjælpe konsekvenserne af de stigende priser for tusinder af fattige i udviklingslandene. Der er behov for hurtig nødhjælpsrespons, og EU skal yde sit bidrag.

Samtidig lægger vi fra dansk side vægt på, at EU forholder sig til de mere grundlæggende problemer – men også muligheder – på det, man kalder den lange bane. Den fortsat voksende efterspørgsel på fødevarer skal modsvares af en stigning i udbuddet. Ikke mindst gennem forøget produktion i udviklingslandene. Situationen fremhæver samtidig nødvendigheden af et positivt resultat af Doha-rundeforhandlingerne. Et resultat, der skal sikre yderligere liberalisering af den internationale handel med landbrugsvarer. Og så skal vi i EU forsætte markedsorienteringen af den fælles landbrugspolitik.

Som det fremgår af pressen, er de stigende energipriser et stort problem i mange medlemslande, og mange vil derfor have et stort behov for at drøfte dette på topmødet. Det vil kræve et langt sejt træk at gøre noget ved de underliggende faktorer, der er med til at drive energipriserne op. Vi skal forøge energieffektiviteten, fremme konkurrencen på energimarkederne samt fastholde fokus på udvikling af alternativ og vedvarende energi.

Formandskabets udkast til konklusioner, sådan som de ser ud nu, afspejler godt de danske synspunkter. Regeringen hilser det også velkommen, at EU følger op på FN's udviklingsmål, og at der sendes et stærkt signal om fortsat fuld tilslutning til målene.

Statsministeren og jeg vil som sædvanligt forelægge topmødet her i udvalget. Det gør vi den 18. juni.

Under dette dagsordenspunkt drejede diskussionen sig om 6 emner, og nedenfor er den refereret under følgende underoverskrifter:

- Lissabontraktaten
- Fødevarerpriserne
- Energi
- Libyen
- Konfliktretten
- Samlenotater

Lissabontraktaten

Per Clausen gik ud fra, at det var regeringens holdning, at hvis der er et land, der ikke kan ratificere Lissabontraktaten, så er den faldet væk.

Morten Messerschmidt spurgte, om udenrigsministeren delte den franske udenrigsministers opfattelse af, at hvis det bliver et nej i Irland, er Lissabontraktaten faldet bort.

Yildiz Akdogan tog udgangspunkt i, at udenrigsministeren nævnte nogle af de poster, som skal besættes, hvis Lissabontraktaten træder i kraft, og spurgte, om regeringen ville arbejde for, at en af posterne går til en kvinde.

Svend Auken mente, det var en meget fornuftig linje, Danmark havde lagt sig på, når det gælder implementeringen af Lissabontraktaten – hvilke naturligvis forudsætter, at den ratificeres – men pegede på, at det er en forholdsvis minimalistisk linje.

Udenrigsministeren sagde i svaret til Per Clausen og Morten Messerschmidt vedrørende Lissabontraktaten, at hvis det bliver et nej i Irland, skal vi selvfølgelig spørge Irland: "Hvad har I så tænkt jer at gøre?" Han gjorde opmærksom på, at det var det, man spurgte Danmark om, da vi stemte nej. Samtidig skal man drøfte det i udenrigsministerkredsen, og så skal stats- og udenrigsministrene drøfte det torsdag og fredag i næste uge. Sådan som det foreligger nu, kan Lissabontraktaten ikke ratificeres, hvis Irland siger nej.

Udenrigsministeren sagde i anledning af Yildiz Akdogans spørgsmål, at det ville være fuldstændig i overensstemmelse med dansk politik, hvis der kommer en kvinde på en af de topposter. Nu må vi se, hvad mulighederne er. Det afhænger også af, hvem der melder sig.

Per Clausen forstod, at udenrigsministeren ville spørge dem, der havde tabt folkeafstemningen. Han mente nu, at Lissabontraktaten efter nej ikke eksisterer, og at man skal starte fra scratch.

Udenrigsministeren sagde til Per Clausen, at Lissabontraktaten er der jo, den er undertegnet, og der står en sten i Lissabon med alle statsministrenes underskrifter. Men Lissabontraktaten er ikke ratificeret i alle 27 lande endnu. Vi må som sagt se, hvad irlenerne vil gøre, hvis det bliver et nej.

Fødevarerpriserne

Steen Gade spurgte, om det er dansk politik, at hjælpen til verdensfødevarerprogrammet målt i dollars skal øges, således at man kan anskaffe lige så mange fødevarer, som man havde regnet med, idet fødevarerpriserne jo er steget.

Han ville gerne vide, at man vil give besked til EU's udviklingskommissær om at satse på udviklingen af landbruget i udviklingslandene.

Han mente, at det bedste, man kunne gøre for at mindske spekulationspresset på landbrugspriserne, var at afskaffe subsidierne til biobrændstof og fjerne det kortsigtede mål vedrørende biobrændstof i 2010-målsætningen, idet det betød, at spekulanterne roligt kan købe fødevarer op og have dem liggende på lager. I det

mindste måtte man få sat en analyse i gang af, hvordan man kan begrænse spekuleringen.

Svend Auken mente med hensyn til fødevarepriserne, at det var en stor svaghed ved mødet i Rom, at man ikke nævnte klimaet, idet klimaforandringer spiller en meget stor rolle for fødevareproduktionen – med tørke i Australien, voldsomme vejrbegebenheder i USA osv.

Udenrigsministeren gav Steen Gade ret i, at vi i vores bistandspolitik i højere grad skal satse på støtte til landbrug i udviklingslandene. Som et eksempel på, at vi ikke har gjort det godt nok, nævnte han Senegal, hvor de franske koloniherrer gav besked på at rydde det hele til fordel for jordnødder. Det drejer sig om at få diversificeret landbrugsproduktionen.

Vi har analyseret de faktorer, som skaber de stigende priser på landbrugsvarer, og det viser sig, at spekuleringen kun spiller en mindre rolle. De andre faktorer er dem, som Svend Auken er inde på, plus den større efterspørgsel. I den forbindelse nævnte udenrigsministeren en statistik, som viste, at antallet af mennesker, der lever for 1 dollar om dagen, inden for de sidste 10 år er faldet fra 40 pct. til 20 pct. af verdens befolkning. Det har medført, at der pludselig er opstået en meget stor gruppe bl.a. i Indien og Kina, som nu spiser kød, og der bruges en masse korn på at producere 1 kilo kød.

Udenrigsministeren sagde til Svend Auken, at det var en fejl, hvis der ikke stod klima i referatet fra mødet i Rom, for det er indlysende, at fødevaremanglen bl.a. skyldes klimaforandringer, herunder tørke i Australien og Afrika og oversvømmelser andre steder. Vi skal dels inddrage klimaet i vores begrundelser for de stigende priser, og vi skal dels inddrage det i vores bistandspolitik.

Steen Gade syntes, det ville være fantastisk, hvis vi kunne få EU til at lave en analyse af, hvad spekuleringen har betydet for de stigende fødevarepriser, idet han pegede på, at der er mange, der siger det modsatte af det, vi herhjemme åbenbart er kommet frem til, nemlig at spekuleringen ikke betyder særlig meget. I den forbindelse pegede han på, at salget på fødevaremarkedet kun udgør ca. 10 pct. af produktionen, hvorfor det er ekstra let at spekulere.

Udenrigsministeren svarede Steen Gade, at selv om spekuleringen måske ikke havde den store virkning på fødevarepriserne, fandt han den ikke pyntelig, og derfor arbejder Kommissionen også på mere effektivt at monitorere fødevaremarkedet for at imødegå spekulation, hvilket vi støtter. Udenrigsministeren mente, der i EU var en stor interesse for at se på, hvordan man i det hele taget får bekæmpet spekulation.

Energi

Anne Grete Holmsgaard gik ud fra, at regeringen var inderligt imod de franske ideer om at nedsætte moms på energi. Hun mente, man i en situation, hvor vi har global opvarmning og stigende oliepriser, skal øge energieffektiviteten og indføre forpligtende målsætninger for energieffektivitet.

Anne Grete Holmsgaard henviste til, at miljøkommissæren for et halvt år siden havde sagt, at efter hans mening var bæredygtighed vigtigere end den 10 procents målsætning vedrørende biobrændstof, som blev besluttet på forårstopmødet i 2007. Hun mente, man måtte komme med et klart signal om, at man ikke behøvede denne målsætning, når man havde den generelle målsætning om vedvarende energi. I den efterfølgende diskussion præciserede Anne Grete Holmsgaard, at på topmødet sidste år vedtog man en målsætning for vedvarende energi generelt på 20 pct., men samtidig vedtog man et forpligtende mål på 10 pct. for det, man kalder VE i transportsektoren. Det mente hun ikke var konstruktivt. Derfor ville det være godt med et signal om, at den målsætning ville man langsomt bakke ud af og i stedet stille det krav til biobrændstoffer, at de skal være bæredygtige. Hun sagde, at det blot behøvede være et signal, som bakkede op om det, miljøkommissæren havde sagt for et halvt år siden, hvor han sagde, at kravet om bæredygtighed var vigtigere end den målsætning, der blev vedtaget på topmødet.

Per Clausen spurgte, om tidspunktet ikke er kommet, hvor man i EU er nødt til at sige, at fokuseringen på biobrændstof ikke er fornuftig.

Udenrigsministeren mente, det var noget meget tekniske spørgsmål, Anne Grete Holmsgaard havde stillet. Han kunne sige, at vi ikke ønsker at sænke momsen på energi. Han var enig i, at det er nødvendigt at øge energieffektiviteten.

Da Anne Grete Holmsgaard havde præciseret spørgsmålet vedrørende biobrændstof, sagde udenrigsministeren, at selvfølgelig er bæredygtighed afgørende, men vi kan nok ikke ændre på vedtagelsen fra topmødet.

Vedrørende en fokusering på biobrændstoffer mindede udenrigsministeren om, at den danske regering hele tiden har sagt, at man hurtigst muligt bør overgå til anden generations biobrændstof, idet det er vigtigt, at produktionen også er bæredygtig. Kommissionen lægger op til, at man skal analysere, hvilken betydning biobrændstoffer har for fødevarepriserne. Han mente ikke, biobrændstof ville blive et emne på topmødet.

Per Clausen forstod, at udenrigsministeren mente, der var truffet en beslutning på topmødet, som der ikke kunne laves om på. Han mente nu, topmøder kunne lave om på beslutningerne, hvis man ville. Spørgsmålet er, om regeringen vil det.

Anne Grete Holmsgaard gentog, at hun ikke gik efter en firkantet beslutning på topmødet, men blot bad om, at han blødte beslutningen vedrørende biobrændstof – som havde vist sig at være en rigtig dårlig beslutning – lidt op ved at sige, at målsætningen om bæredygtighed var vigtigere.

Udenrigsministeren svarede Anne Grete Holmsgaard, at det ikke var realistisk at ændre beslutningen om de 10 pct. nu. Regeringen vil derfor koncentrere sig om at støtte Kommissionen i at stille sådanne betingelser til biobrændstof, at vi ikke får de utilsigtede negative effekter, som Anne Grete Holmsgaard påpegede.

Libyen

Morten Messerschmidt henviste til, at udenrigsministeren ifølge et Ritzautelegram ville tage den aftale, der er stillet Libyen i udsigt, op i lyset af, at en dansk statsborger i øjeblikket står til 12 års fængsel for at have kritiseret det fascistiske regime i landet. Han spurgte, hvordan man i andre EU-lande ser på det.

Svend Auken støttede det, Morten Messerschmidt sagde om Libyen. Han syntes personligt, det var tiltalende, at regeringen forsvarede en af landets statsborgere, som var kommet helt urimeligt i klemme.

Udenrigsministeren nævnte i forbindelse med Libyen, at han for et år siden havde haft en møde med en vicesstatsminister fra Libyen og vidste, at problemet med danske statsborgere i Libyen er, at Libyen ikke anerkender dobbelt statsborgerskab og derfor ikke anerkender, at libyere også kan være danske statsborgere. Det har man arbejdet med siden både fra EU og fra Danmark, idet vores ambassadør i Algeriet har taget spørgsmålet op, da vi ikke har en ambassade i Libyen. Vi har også sagt offentligt, at den kommende samarbejdsaftale har vi mulighed for at sige nej til, medmindre Libyen følger de mellemfolkelige diplomatiske spilleregler om, at man kan have konsulær adgang til sine statsborgere. Det kort havde udenrigsministeren meddelt, at han ville trække.

Morten Messerschmidt var glad for, at udenrigsministerens delte hans og Svend Aukens synspunkt vedrørende den danske statsborger, som var fængslet i Libyen, men sagde, at det nok ikke var i EU, man skulle rejse sagen, men i Elyséepalæet, og var interesseret i, hvordan de andre lande, herunder Frankrig, stillede sig til den danske position.

Udenrigsministeren pegede på, at man tog sagen om de bulgarske sygeplejersker i Libyen meget alvorligt, og derfor regnede han med, at man i de andre EU-lande også ville tage sagen om den danske statsborger alvorligt.

Konfliktretten

Per Clausen havde forstået, at statsministeren og udenrigsministeren er helt enige om, at man ikke skal sige noget som helst om konfliktretten og det danske arbejdsmarked på det kommende topmøde. Han henviste i den forbindelse til, at man under punkt 4 på Europaudvalgets dagsorden skulle tage stilling til, om et flertal støttede regeringens holdning på det punkt.

Udenrigsministeren svarede, at konfliktretten ikke er et emne for topmødet. I øvrigt henviste han til, at man også i Folketinget har haft en debat om, hvordan Danmark skulle stille sig i det spørgsmål, og at der er et udvalgsarbejde i gang herhjemme med deltagelse af arbejdsmarkedets parter.

Samlenotater

Svend Auken var glad for, at Udenrigsministeriets samlenotater var blevet korte, men sagde, at det ikke behøvede at resultere i, at de også blev indholdsløse. I den forbindelse nævnte han, at man i forbindelse med topmødet og i forbindelse

med det, man skal lave under de tre kommende formandskaber, kun nævnte nogle overskrifter.

Udenrigsministeren beklagede, hvis samlenotaterne fra Udenrigsministeriet var intetsigende, idet det gjorde Europaudvalgsmøderne længere.

2. Rådets 18-månedersprogram for juli 2008 - december 2009

Rådsmøde 2878+2879 – bilag 1 (samlenotat side 4)
EUU alm. del (072) – bilag 309 (udkast til Rådets 18-månedersprogram)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

3. Det vestlige Balkan

Rådsmøde 2878+2879 – bilag 1 (samlenotat side 6)
Rådsmøde 2850+2851 – bilag 7 (notat af 1/4-08 om Kosovos selvstændighed)
Udvalgsmødereferater:
EUU alm. del (072) – bilag 305, side 877 (seneste behandling i EUU 23/5-08)
(072) side 377 (fortroligt) (behandlet i EUU 8/2-08)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

Morten Messerschmidt pegede på, at de fleste EU-lande nu har anerkendt Kosovo, og spurgte, hvordan man så vil håndtere Serbien, idet han pegede på, at en stor del af problemerne netop er opstået som følge af Kosovo og på grund af Kosovoalbarnes korrupsion og narkohandel. På den baggrund spurgte han, om regeringen vil tage Serbiens status som et kandidatland og dets visumkategorisering op til revision.

Yildiz Akdogan forstod, at der stadig var nogle medlemslande, som ikke havde anerkendt Kosovo, og pegede i den forbindelse på, at man i EU gerne skulle tale med én stemme, når det gjaldt udenrigspolitik.

Udenrigsministeren svarede Morten Messerschmidt vedrørende Serbien, at i den nye stabiliserings- og associeringsaftale indgår også visumlettelser, fordi vi lægger megen vægt på, at de serbiske unge kan komme ud i verden. I øvrigt gjorde han opmærksom på, at en af de fire eftersøgte, som er nævnt i samlenotatet, blev arresteret i går.

I svaret til Yildiz Akdogan sagde udenrigsministeren, at det er fuldstændig rigtigt, at ikke alle lande har anerkendt Kosovo. Vi er nu oppe på 20 lande, og han regnede med, at der kommer flere til i løbet af nogle måneder, idet ikke alle lande har taget beslutning endnu. Men der er også nogle lande, som har sagt, at de aldrig vil anerkende Kosovo. Udenrigsministeren understregede, at der er tale om en suveræn beslutning fra landene, ikke en EU-beslutning. Vi søger at nå fælles løsninger i EU, men i denne sag har det ikke været muligt.

Morten Messerschmidt spurgte, om der også ligger en plan B for det tilfælde, at det ender med, at Nikolics parti får premierministerposten. Han ville betegne det som meget forkert, hvis man slet ikke ville forhandle med den, som blev valgt efter en valgprocedure, som var fuldstændig upåklagelig.

Udenrigsministeren sagde, at hvis Nikolics parti fik regeringsmagten og opfyldte de betingelser, det internationale krigsforbrydertribunal opstillede, herunder udleverede Mladic, ville det være fint. Vi vil selvfølgelig samarbejde med den serbiske præsident, uanset hvilken farve regeringen har.

4. Mellemøsten

Rådsmøde 2878+2879 – bilag 1 (samlenotat side 8)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (072) – bilag 305, side 880 (seneste behandling i

EUU 23/5-08 – punktet ikke nævnt)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

Yildiz Akdogan pegede på, at Danmark og Holland havde været i skudlinjen i nogle af de mellemøstlige lande, og ville gerne høre, om man kunne få EU til at tale med én stemme i den forbindelse.

I anledning af den fredsproces, der er sat i gang, og som skal munde ud i en Palæstinakonference den 24. juni i Berlin, kunne Yildiz Akdogan forstå på et Ritzau-telegram, at nogle af vores indsatser måske havde fået en positiv effekt, idet støtten til Hamas er faldende, og ville derfor gerne vide, om udenrigsministeren vil tage noget initiativ i anledning af den kommende konference.

Udenrigsministeren svarede Yildiz Akdogan, at der er fælles EU-opbakning til Danmark og Holland, hvilket også kom til udtryk i forbindelse med attentatet mod den danske ambassade i Pakistan. Der er i øvrigt opbakning fra hele verden, inklusive USA og den muslimske verden, herunder Pakistan.

Palæstinakonferencen er ikke et emne for mødet på mandag, men udenrigsministeren gentog, hvad han havde sagt før om fredsprocessen, at vi støtter Abbas, men ikke Hamas.

5. De Store Søers region

Rådsmøde 2878+2879 – bilag 4 (revideret samlenotat)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (06) – bilag 337, side 1228 (seneste behandling i

EUU 11/5-07 – ifm. punktet ESDP)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

6. Sudan/Dafur

Rådsmøde 2878+2879 – bilag 1 (samlenotat side 12)
Udvalgsmødereferat:
EUU alm. del (072) – bilag 151, side 385 (seneste behandling i
EUU 8/2-08)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

7. Iran

Rådsmøde 2878+2879 – bilag 1 (samlenotat side 15)
Udvalgsmødereferat:
EUU alm. del (072) – bilag 179, side 542 (seneste behandling i
EUU 29/2-08 – punktet ikke nævnt)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

FO 8. WTO/DDA

Rådsmøde 2878+2879 – bilag 1 (samlenotat side 18)
EUU alm. del (072) – bilag 149 (orientering om WTO 2007)
Udvalgsmødereferat:
EUU alm. del (072) – bilag 305, side 880 (seneste behandling i
EUU 23/5-08 – punktet ikke nævnt)

Udenrigsministeren: Dette punkt forelægges til forhandlingsoplæg, selv om der endnu ikke foreligger et endeligt udkast til en rammeaftale for Dohaforhandlingerne. Hensigten er simpelt hen at give en tidlig forelæggelse samt status på forhandlingerne, hvis der pludselig skulle komme et gennembrud i de kommende dage.

Doha-udviklingsrunden påbegyndtes i november 2001. Forud for rådsmødet den 11.-12. oktober 1999 blev der forelagt forhandlingsoplæg for Folketingets Europaudvalg for så vidt angår de danske prioriteter i forhandlingerne. Folketingets Europaudvalg tiltrådte desuden indstillingen om forhandlingsoplæg forud for rådsmødet for udenrigsministre den 29.-30. oktober 2001, hvor der blev givet mandat til igangsættelse af en så bred runde, som der kunne opnås enighed om i WTO.

I den mellemliggende periode har Dohaforhandlingerne været genstand for drøftelser i Folketinget og folketingsbeslutninger mange gange, senest V79 af 23. maj 2006.

Dohaforhandlingerne har været meget igennem, og flere tidsfrister er blevet sprunget. Netop nu mødes forhandlingslederne fra en række centrale delegationer med generaldirektør Pascal Lamy i Genève for at drøfte den videre proces. Et resultat i 2008 forudsætter, at der i løbet af de kommende uger skabes et gen-

nembrud – hvilket igen forudsætter, at der afholdes et uformelt ministermøde i Genève med henblik på at skære igennem de udestående politiske knaster.

Om der afholdes et sådant møde, afhænger især af, om den pakke, der tegner sig, udgør et tilstrækkeligt grundlag for et politisk møde. Og det ser ikke så skidt ud endda, selv om den danske regering gerne havde set et mere ambitiøst resultat i horisonten. Faktisk kan Doharunden med det, der nu ligger på bordet, ende med at blive den mest substantielle multilaterale handelsaftale nogen sinde. Lad mig eksempelvis nævne:

- For det første en mulig reduktion på mere end 50 procent af bundne toldsatter for landbrugsprodukter.
- For det andet en substantiel reduktion af den handelsforvridende landbrugsstøtte – for EU's vedkommende med mere end 70 procent.
- For det tredje fuld eliminering af alle eksportsubsidier.
- Endelig markant lavere og forudsigelige bundne toldsatter for industrivarer.

Disse resultater vil alle bidrage positivt til øget global vækst ikke mindst for udviklingslandene og helt i overensstemmelse med Dohaerklæringens bærende princip om "less than full reciprocity" – det vil sige at de største liberaliseringsforpligtelser skal bæres af de udviklede lande.

Det betyder bl.a., at de mindst udviklede lande friholdes for nye forpligtelser. De får en såkaldt "Round for Free", men kan benytte de nye markedsmuligheder, som skabes, hvis runden falder på plads. Dermed fremmes deres integration i verdensøkonomien – især hvis der ydes den fornødne tekniske bistand, således at teoretiske muligheder kan omsættes til praksis. Det vil Danmark naturligvis arbejde for at sikre og selv bidrage til.

Det springende punkt i forhandlingerne er fortsat balancen mellem reduktionen af den interne landbrugsstøtte, markedsadgang for landbrugsvarer og markedsadgang for industrivarer. USA skal vise villighed til at reducere landbrugsstøtten, G20-lande som Indien og Brasilien skal bidrage med reel markedsåbning for industrivarer, og EU skal åbne for import af landbrugsvarer og reducere subsidieniveauet.

Formændene for arbejdsgrupperne for henholdsvis landbrug og industrivarer offentliggjorde i anden halvdel af maj deres reviderede modalitetsudkast – dvs. arbejdsrapporter der beskriver, inden for hvilke rammer en aftale forhåbentlig vil kunne nås.

Udover landbrug og industrivarer og de tværgående udviklingshensyn på alle områder er der tre andre hovedemner i runden. Det er tjenesteydelser, handelslettelse og WTO's regler, som primært vedrører antidumping og fiskerisubsidier. På disse tre emner har der været meget begrænsede fremskridt i meget lang tid. Det er beklageligt, og jeg skal understrege, at vi fra dansk side fortsat fremfører vigtigheden af, at der i sidste ende indgås en så bred aftale som overhovedet muligt. Men realiteterne er nok, at der skal et gennembrud til på balancen mellem landbrug og industrivarer, før der kan skabes en endelig overordnet balance i runden.

FO Der foreligger således endnu ikke udkast til en endelig rammeaftale. Men i forlængelse af tidligere forhandlingsoplæg samt ovennævnte eksempler på gevinster ved en Dohaaf tale vil regeringen konkret:

- Arbejde for, at Kommissionen i det videre forløb fortsat indtager en ledende og konstruktiv rolle i forhandlingerne med henblik på at sikre et så udviklingsvenligt og ambitiøst resultat som muligt. Når der måtte være enighed mellem WTO's medlemmer om en sådan overordnet ramme for et resultat, vil vi endvidere på de indre linjer i EU arbejde for at sikre, at der sker en ligelig fordeling af forpligtelser og gevinster mellem EU's medlemslande.
- Arbejde for et mere ambitiøst rammepapir for industrivarer, som også skaber markedsåbning hos de store mellemkomstlande.
- Arbejde for, at en endelig aftale indeholder en tilstrækkelig balance både mellem landbrug og industrivarer samt mere overordnet i forhold til de øvrige områder, herunder ikke mindst tjenesteydelser og handelslettelse.
- Selvfølgelig vil vi arbejde for, at Doharunden får et reelt udviklingsindhold, især for de mindst udviklede lande.

Regeringen vil således fortsat følge Dohaforhandlingerne tæt med henblik på at sikre mest mulig hensyntagen til de anførte danske interesser. Lad mig understrege, at det ser svært ud – et resultat i Doharunden er på ingen måde givet. Men så meget desto mere er der brug for, at lande som Danmark presser på for et multilateralt resultat, som vil være et skridt i den rigtige retning på baggrund af høje fødevarerpriser og faldende global økonomisk aktivitet. Derfor udsendte Mili-band og jeg sammen med andre ministre for 14 dage siden et åbent brev til Mandelson, hvor vi støttede, at vi skulle se at få et resultat. Jeg tror, det var 7 stykker, der skrev under.

Afslutningsvis vil jeg minde om, at Dohaforhandlingerne er på dagsordenen på vores planlagte uformelle møde med Europaudvalgets medlemmer den 27. juni. Jeg forventer ikke noget ministermøde før den 27. juni. Ved den lejlighed vil vi kunne gå mere ned i detaljer, og – i det omfang det ønskes – nærmere drøfte bl.a. de tekniske aspekter i forhold til arbejdsgruppeformændenes seneste fremlagte papirer for landbrug, NAMA, tjenesteydelser og WTO's regelsæt.

Formanden takkede for, at udenrigsministeren havde forelagt et nyt forhandlingsoplæg vedrørende WTO i overensstemmelse med udvalgets beretning om gamle mandater.

Steen Gade erklærede sig enig med udenrigsministeren i, at det i den nuværende situation ville være ret vigtigt at blive enige, idet det amerikanske præsidentvalg kunne gøre det hele meget vanskeligt. Han var også enig i, at vi skal styrke udviklingslandene, men var opmærksom på, at der ikke var så mange lande, der ville føre den kamp. Han mente, problemet var balancen mellem åbningen på landbrugsområdet hos os og åbningen på industriområdet i udviklingslandene. Her var han enig med udenrigsministeren i, at vi skal give Kommissionen så stort et spillerum som overhovedet muligt inden for det eksisterende mandat, men pro-

blemet er, at en række lande er utilfredse med, at Kommissionen er mere fleksibel og hælder lidt mere til vores side. I virkeligheden mente han, det mere var af politisk betydning, at vi stiller krav til ulandene om markedsadgang på industriområdet, end det var et krav, som betød noget i virkelighedens verden, idet lande som Brasilien vil efterspørge en lang række varer, som de reelt kun kan købe i Europa og USA.

Per Clausen spurgte, om Danmark prioriterer, at der opnås resultater for tredje verdenslandene, højere, end at der opnås nogle resultater, som gavner EU.

Henrik Høegh pegede på, at Brasilien fastholder en 100 pct. importtold på fødevareteknologi. Han nævnte reglerne om fødevarerhygiejne, fødevarerikkerhed, pesticidrester og dyrevelfærd. Han spurgte, om det var noget, man drøftede i Doharunden.

Hvor hører Brasilien til, når man taler om udviklingslande og mellemlandslande?

Lone Dybkjær spurgte, hvad der gør, at man pludseligt taler om et gennembrud i forhandlingerne, sådan at vi kan komme videre i Doharunden.

Svend Auken gav på Socialdemokraternes vegne tilslutning til regeringens forhandlingsoplæg vedrørende WTO, idet han syntes, det lød fornuftigt. Realiteten er, at vi kan tilslutte os næsten enhver global aftale, men at vi har en række punkter, vi vil prioritere. Han spurgte, om det var en rigtig fortolkning, at vi ikke står over for et større gennembrud, og at man endnu ikke kan se lyset for enden af tunnelen, men der er måske en lille sprække, hvorigennem man kan skimte lyset.

I den forbindelse spurgte han, hvad det betyder, at Frankrig overtager formandskabet den 1. juli.

Udenrigsministeren indledte sit svar med at gøre opmærksom på, at der kommer en teknisk gennemgang af WTO med Europaudvalget den 27. juni, hvor man kan gå mere i detaljer.

Han takkede for Steen Gades bemærkninger. Han tilføjede, at udviklingslandene også skal levere noget, for ellers får vi overhovedet ikke nogen aftale.

I svaret til Per Clausen bekræftede udenrigsministeren, at Danmark prioriterer udviklingslandene højt i Doharunden.

Udenrigsministeren sagde angående de meget tekniske spørgsmål, Henrik Høegh stillede, at det nok var bedre, at han ventede med at svare på flere af dem til mødet den 27. juni. Udenrigsministeren bekræftede, at Brasilien i dag har meget høje todsatser på fødevareteknologi, som i enkelte tilfælde går op til 100 pct. Disse todsatser vil ved en Doha-aftale blive reduceret. Dyrevelfærd indgår ikke i Dohaforhandlingerne.

Brasilien betragtes som et mellemlandsland.

I anledning af Lone Dybkjærs spørgsmål sagde udenrigsministeren, at han mente, Svend Aukens formulering om en sprække af lys var rigtig. Døren er lukket, men måske kan vi se et lys blive tændt gennem en sprække i døren, idet de to gruppeformænd er kommet med forslag, som gør, at Lamy kan håbe på et gennembrud. Udenrigsministeren måtte dog tilføje, at han selv ikke troede meget på,

at der kommer et gennembrud nu. Han var klar over, at en af kandidaterne i det amerikanske præsidentvalg var imod WTO, og det samme gælder flertallet i senatet og kongressen. Vi må imidlertid udvise rettidig omhu, og derfor forelagde udenrigsministeren sit forhandlingsoplæg nu, så man kunne være forberedt, hvis der kom et gennembrud.

Idet udenrigsministeren takkede for Svend Aukens bemærkninger om lyset, sagde han vedrørende det franske formandskab, at hvis han var Lamy, ville han holde mødet den 30. juni i stedet for den 1. juli.

Per Clausen forstod, at Danmark tillægger ulandenenes interesser stor vægt, men præciserede, at det, han havde spurgt om, var, om vi ville lade deres interesser være afgørende og insistere på, at vi får en aftale, der er til fordel for udviklingslandene.

Udenrigsministeren sagde, at vi har lagt ulandenenes interesser til grund for Doharunden, og det er afgørende for os, at vi får en samlet pakke.

Per Clausen spurgte, om han skulle forstå udenrigsministerens "svar" sådan, at Danmarks synspunkt er, at man kan lave en Doharunde, uden at der gives indrømmelser på industriområdet til fordel for de vestlige lande, for vi interesserer os kun for tredjeverdenslandene.

Udenrigsministeren syntes, han havde svaret, at alle de temaer, der var nævnt, måtte med, for hvis ikke alt er aftalt, er intet aftalt.

Formanden konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet dog Enhedslisten havde udtalt sig imod det.

9. Zimbabwe

Rådsmøde 2878+2879 – bilag 1 (samlenotat side 20)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (072) – bilag 305, side 895 (seneste behandling i

EUU 23/5-08 – punktet ikke nævnt)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

10. Halvårlig formandskabsrapport for den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik (ESDP)

Rådsmøde 2878+2879 – bilag 1 (samlenotat side 22)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (072) – bilag 51, side 166 (seneste behandling i

EUU 7/12-07 – punktet ikke nævnt)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

Lone Dybkjær spurgte, om vores nye Afghanistanstrategi har nogen sammenhæng med vort forhold til EU's forsvarspolitik.

Udenrigsministeren så en sammenhæng mellem vores nye Afghanistanstrategi og EU i den forstand, at vi har behov for at få styrket den civile indsats og behov for at få styrket institutionerne i Afghanistan. Det havde de nordiske udenrigsministre lagt megen vægt på ved det møde, man havde haft med den afghanske udenrigsminister i Paris. Afghanistan ønsker hjælp til bl.a. domstole og politimynderheder, men det er så stor en opgave, at vi må have EU ind i billedet. Han regnede med, at der i den nye Afghanistanstrategi, som bliver færdig i løbet af et par dage, vil indgå styrket polititræning. Udenrigsministeren mente, der var kongruens mellem den danske strategi og den strategi, vi ønsker, at EU skal anlægge.

11. Styrkelse af Unionens katastroferesponskapacitet – med henblik på en integreret tilgang til håndtering af katastrofer

KOM (2008) 0130

Rådsmøde 2878+2879 – bilag 1 (samlenotat side 25)

KOM (2008) 0130 – bilag 1 (grundnotat af 25/4-08)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (072) – bilag 305, side 893 (seneste behandling i

EUU 23/5-08)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

12. (Evt.) Burma/Myanmar

Rådsmøde 2878+2879 – bilag 1 (samlenotat side 29)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (072) – bilag 305, side 893 (seneste behandling i

EUU 23/5-08)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

13. Kina

Rådsmøde 2878+2879 – bilag 1 (samlenotat side 31)

Udenrigsministeren: På det uformelle udenrigsministermøde den 29. marts 2008 blev EU-landene enige om en erklæring, der bl.a. opfordrede til dialog mellem Dalai Lamas udsendinge og repræsentanter for den kinesiske regering, og at EU fortsat arbejder for, at Kina indgår i reel dialog og forhandling med Dalai Lama om en varig løsning, der respekterer tibetanernes kultur, identitet og religion.

Dialogen er nu genoptaget, hvilket er positivt. Det viser også, at det internationale pres har en effekt. Danmark lagde også stor vægt på, at kommissionsformand Barroso tog situationen i Tibet op under sit besøg i Kina den 24.-26. april, hvor Kina samtidigt annoncerede genoptagelse af forhandlingerne – eller dialogen, som det hedder.

Dalai Lamas to repræsentanter mødtes søndag den 4. maj i Shenzhen med kinesiske regeringsrepræsentanter. Vi havde forventet, at det næste møde ville blive afholdt i midten af juni, men mødet er midlertidigt udskudt grundet det frygtelige jordskælv i Sichuan provinsen. Jeg talte i går med den kinesiske udenrigsminister, der bekræftede, at nye møder var aftalt.

Fra dansk side vil vi fortsat presse på for, at dialogen fører til reelle fremskridt om en bæredygtig løsning for Tibet, der sikrer at tibetanerne opnår reelt selvstyre med kulturel og religiøs frihed og respekt for menneskerettighederne.

Per Clausen var bange for, at det endte med, at Kina sagde, det gerne ville indgå i en dialog, og så ville man være tilfreds med et sådant tilsagn og deltage i OL.

Lone Dybkjær henviste til, at man i forbindelse med jordskælvet i Kina kom ud for, at myndighederne satte bom for de forældre, som kritiserede forholdene på en bestemt skole, der var styrtet sammen, hvilket viser, at der er problemer med ytringsfriheden i Kina.

Udenrigsministeren sagde til Per Clausen, at der er en dialog med Kina, hvilket også fremgik af hans samtale med Kinas udenrigsminister dagen før. Den dialog må udenrigsministrene drøfte på mandag.

I svaret til Lone Dybkjær sagde udenrigsministeren, at han ikke gik ud fra, at jordskælvet i Kina ville blive drøftet. Drøftelsen vil dreje sig om de olympiske lege og forholdet til Tibet. EU's holdning er, at Kina skal leve op til bestemmelserne om ytringsfrihed, og det gælder også i forhold til ofrene for jordskælvet.

Per Clausen spurgte, om han skulle forstå udenrigsministerens svar sådan, at vi taler med Kina om Tibet, men den massive undertrykkelse af menneskerettighederne andre steder i Kina snakker man ikke om.

Udenrigsministeren henviste til, at det var noget, han skulle drøfte med sine kolleger. Så måtte han høre, hvordan hans kolleger bedømte dialogen og menneskerettighedssituationen i Kina.

Lone Dybkjær mente, de nye overtrædelser af menneskerettighederne i forbindelse med jordskælv et måtte ind i dialogen, når man talte om "menneskerettigheder, herunder Tibet." Myndighederne i Kina træder befolkningen under fode, når man ikke vil foretage en undersøgelse.

Udenrigsministeren gav Lone Dybkjær ret og sagde, at EU vil tage det op, hun kredsede om.

14. EU-Rusland topmøde

Rådsmøde 2878+2879 – bilag 2 (tillæg til samlenotat)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

15. Cuba

Rådsmøde 2878+2879 – bilag 3 (tillæg til samlenotat)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

16. Somalia

Rådsmøde 2878+2879 – bilag 5 (tillæg til samlenotat)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

Punkt 2. Samråd med udenrigsministeren vedr. samrådsspørgsmål K om redegørelse for de gældende kriterier for hhv. optagelse og fjernelse af personer og organisationer på EU's terrorlister

- EUU alm. del (072) – samrådsspørgsmål K (vedlagt)
- EUU alm. del (072) – svar på spørgsmål 91-96
- EUU alm. del (072) – svar på spørgsmål 99-102
- EUU alm. del (06) – bilag 410 (notat af 10/7-07 om arbejdet med EU's terrorlister)
- EU-note (072) – E 39 (intern) (note af 10/6-08 om EU's terrorliste)
- Udvalgsmødereferat:
- EUU alm. del (06) – bilag 443, side 1690 (behandlet i EEU 13/7-07)

Samrådsspørgsmålet havde følgende ordlyd:

”Ministeren bedes i et samråd inden den næste opdatering af EU's terrorlister redegøre for de gældende kriterier for henholdsvis optagelse og fjernelse af personer og organisationer fra EU's terrorliste, og herunder særligt om disse kriterier vil kunne danne grundlag for, at en organisation, som i mange år ikke har udøvet væbnet modstand, men som med fredelige midler arbejder for at vælte et stærkt undertrykkende styre, fortsat skal være opført på listerne. Spørgsmålet er af principiel karakter og skal ses i lyset af den engelske dom, som pålægger England at fjerne den iranske organisation PMOI fra den engelske terrorliste.”

Frank Aen begrundede samrådsspørgsmålet med, at to retsinstanser i England, som havde haft adgang til alle oplysninger – også de hemmeligtstemplede – havde frikendt PMOI for at være en terrororganisation og beordret, at organisationen skulle slettes på den britiske terrorliste. Organisationen står imidlertid stadig på EU's terrorliste. Den konkrete sag rejste det principielle spørgsmål, hvordan man kan have regler, der muliggør, at en organisation kan stå på en terrorliste i 6 år, når anklagen mod den er grundløs. Han mente, at Danmark, som i sin tid havde stemt for, at organisationen skulle på terrorlisten, havde et ansvar for, at den kom af igen. Derfor spurgte han, om regeringen vil tage konkret initiativ til at tage sagen op på et ministerrådsmøde. Endelig spurgte han, på hvilket grundlag Danmark var med til at få sat organisationen på terrorlisten.

Formanden nævnte, at EU-konsulenten havde udarbejdet en note, som beskrev sagens forhistorie, og at der var stillet skriftlige spørgsmål og et § 20 spørgsmål til udenrigsministeren, som var besvaret, ligesom Europaudvalget har fået udskrift af den engelske dom. Han mindede om, at ifølge Europaudvalgets beretning kan udvalget ikke tage stilling til, om en organisation skal på terrorlisten, men det kan tage stilling til, om de regler om retsbeskyttelse, der gælder, er tilfredsstillende. I den forbindelse pegede han på, at udvalget lægger meget stor vægt på, at der er en uafhængig domstol, som tager stilling.

Udenrigsministeren: Dette samrådsspørgsmål har to elementer. Jeg takker meget for formandens gennemgang af spillereglerne. Det sidste spørgsmål må dermed være bortfaldet.

Det første spørgsmål vedrører de generelle regler for EU's terrorlister, mens det andet – på trods af den ændrede formulering – reelt vedrører spørgsmålet om MKO's placering på listerne. Jeg vil svare på de to elementer hver for sig.

Jeg vil dog starte med at fremhæve, hvorfor vi i det hele taget har terrorlister i EU – og i FN. Vi har som andre ansvarlige regeringer en pligt til at gøre alt, hvad vi kan, for at beskytte borgerne mod terrorisme. Vi skal med fast hånd bekæmpe dem, der angriber uskyldige civile, sådan som vi så det i sidste uge, da et terrorangreb mod den danske ambassade i Islamabad kostede seks personer livet og sårede mange flere. Sådan er virkeligheden. Det er derfor, vi gennem terrorlisterne blandt andet indefryser terroristernes aktiver, så de ikke har de penge, som de skal bruge til at finansiere deres afskyvækkende gerninger. Der kører jo mange penge rundt, som gør det muligt for terroristerne at realisere deres terror.

Dette betyder selvsagt ikke, at vi skal gå på kompromis med vores værdier. Som jeg har sagt igen og igen – senest i forbindelse med behandlingen af beslutningsforslag B63 i salen den 8. maj – er det regeringens klare politik, at kampen mod terrorisme skal føres i fuld overensstemmelse med reglerne. Derfor har regeringen arbejdet særdeles aktivt for at styrke individets rettigheder i relation til FN's og EU's terrorlister.

Det bringer mig til dette første element i samrådsspørgsmålet om de generelle regler. Sidste forår og sommer var vi her i udvalget været igennem fem samråd om EU's terrorlister: 2. marts, 20. april, 22. maj, 15. juni og 13. juli 2007. Vi kom frem til den konklusion, som formanden rekapitulerede før. Forud for samrådet den 13. juli oversendte jeg udvalget et notat, der beskrev de nye procedurer for arbejdet med EU's terrorlister. Som jeg fremhævede under samrådet den 13. juli, indebærer de nye procedurer på en lang række områder en markant forbedring af individets retssikkerhed. Det gjaldt blandt andet beslutningen om at indføre uklassificerede begrundelser, som kan danne grundlag for, at EU's domstole i substansen kan prøve grundlaget for, at en person eller en organisation er optaget på listen. Præcis som formanden fremhævede.

Siden indførelsen af de nye procedurer har terrorlisterne været genstand for to ordinære, halvårslige gennemgange. Jeg har skriftligt informeret udvalget om resultatet heraf henholdsvis den 2. juli 2007 og den 8. januar 2008. Derudover blev listerne opdateret i forbindelse med en særskilt gennemgang i april i år. Jeg orienterede udvalget skriftligt herom den 7. maj i år.

Den sidstnævnte opdatering er vigtig. Den er nemlig udtryk for det fokusskifte, som vi fra dansk side har arbejdet for, og som de nye procedureregler var udtryk for. Formålet med denne seneste opdatering var nemlig at få taget seks personer af listen, fordi man ikke længere anså dem for at være terrorister. Man kan altså komme af listen. Det var det, vi ville gøre lettere. Efter min opfattelse er denne proces et klart udtryk for, at de nye regler virker.

For så vidt angår det andet element i samrådsspørgsmålet om konkret anvendelse af kriterierne vil jeg starte med at repetere, hvordan arbejdsdelingen er, sådan som formanden gjorde rede for. I overensstemmelse med den enighed, der blev opnået på samrådet den 19. april 2002, skal udvalget inddrages i udformningen af de overordnede retsakter og procedureregler, men ikke i forbindelse med den praktiske udmøntning af disse retsakter. Dette blev bekræftet i udvalgets beretning af 2. maj 2007.

Jeg mener – som et flertal i udvalget – at dette er den rigtige arbejdsdeling. Det var som en konsekvens heraf, at vi havde mange intensive og nyttige drøftelser sidste år om den overordnede ramme. Og det er som en konsekvens heraf, at udvalget ikke på noget tidspunkt er blevet inddraget i de halvårige gennemgange eller andre opdateringer af EU's terrorlister, som vedrører konkrete sager, og dermed den praktiske udmøntning af den overordnede ramme.

I overensstemmelse hermed skal vi heller ikke i dag drøfte spørgsmål vedrørende konkrete personers og konkrete gruppers placering på listerne.

Jeg vil dog fremhæve, at alle de personer og grupper, der står på listerne, selvsagt opfylder kriterierne for at stå der. Det centrale kriterium for optagelse på listerne er nemlig, at en kompetent myndighed, eksempelvis en domstol eller en anklagemyndighed, har afsagt dom over eller truffet afgørelse om at retsforfølge eller indlede undersøgelse af den pågældende person eller gruppe for terrorvirksomhed. Det skal fremgå af den uklassificerede begrundelse, som jeg nævnte tidligere, at kriterierne er opfyldt. En uafhængig instans kan altså tjekke, om begrundelserne er opfyldt.

Tilsvarende skal det selvfølgelig være sådan, at en person eller organisation bliver taget af listerne, når betingelserne ikke længere er opfyldt. Derfor må det selvfølgelig gøre indtryk på alle, at en britisk domstol i den meget omtalte sag har afsagt en klar dom.

Både optagelse på og fjernelse fra listerne kræver som bekendt enstemmighed.

Der vil ofte være nogle, der mener, at en person eller organisation ikke bedriver terrorisme, og at den eller de pågældende alene anvender fredelige midler for at fremme deres sag. Men hvis de pågældende er opført på listen, så er der altså 27 EU-medlemslande, der mener, at kriterierne er opfyldt.

En ansvarlig regering som den danske lytter selvsagt til alle de synspunkter, der kommer frem. Men det er ikke det samme som, at vi lader vores definition af, hvem der er terrorister, styre alene af, hvad personerne eller organisationerne selv mener, eller hvad der er den offentlige mening. Det centrale for os er, at kriterierne er opfyldt. Og det har de været, hver gang en person eller organisation er blevet opført på listen.

Det er min vurdering, at de nye procedureregler reelt har ført til en styrkelse af individets retssikkerhed. Vi så, at de seks kom af. Det er jeg selvsagt godt tilfreds med. Det betyder imidlertid ikke, at regeringen nu læner sig tilbage og konstaterer, at herefter er alt godt. Der kan altid ske yderligere forbedringer. Regeringen vil derfor også fremover arbejde aktivt for yderligere styrkelse af retssikkerheden for personer og grupper på terrorlisterne. Når de nye procedureregler for arbejdet

med EU's terrorlister har fungeret i praksis i en passende periode, vil vi evaluere dem og se på, om der er elementer, der kan forbedres. En af de ting, jeg kan forestille mig, at det ville være oplagt at se på, er, om domstolskontrollen fungerer tilfredsstillende. Vi vil selvfølgelig løbende inddrage udvalget i dette arbejde.

Frank Aaen ville gerne vide, hvordan udenrigsministeren kunne sige, at alle de organisationer, der er på listerne, har opfyldt alle kriterierne, når en britisk domstol, som også har haft adgang til de hemmelige dokumenter, siger, at det er grundløst.

Han var klar over, at Europaudvalget ikke kan lave sagsbehandling, men han rejste det principielle spørgsmål, hvordan Danmark kan stemme for, et en organisation skal være på en terrorliste, når grundlaget helt åbenlyst mangler. Det betegnede han som meget bekymrende.

Frank Aaen ville have et klokkeklart udsagn fra udenrigsministeren om, at hvis der konstateres fejl i placeringen af en organisation på terrorlisten, så tager regeringen straks initiativ til at få fejlen rettet.

Anne Grete Holmsgaard syntes ikke, man bare kunne henviste til Europaudvalgets beretning, for den var baseret på, at udvalget ikke havde adgang til de hemmelige dokumenter, men det har den engelske domstol haft.

Morten Messerschmidt spurgte, om den nye proces, som har fungeret det sidste år, virker i praksis, og ville gerne vide, om udenrigsministeren mente, den sikrer de nødvendige retsgarantier. I den forbindelse pegede han på, at der er det problem, at terrorlisterne revideres halvårligt, mens det tager mere end et halvt år at gennemføre en retssag. Derfor kan man risikere, at selv om en domstol siger, at det ikke er berettiget, at en organisation står på terrorlisten, kan myndighederne sige, at det baserer sig på en gammel liste, og nu har EU på ny besluttet, at organisationen skal være på terrorlisten.

Morten Messerschmidt pegede på, at normalt arbejder man med begrebet processuel skadevirkning, og bør man vel også gøre i en sag, der drejer sig om noget så centralt som bekæmpelse af terrorisme.

Han spurgte, om udenrigsministeren ikke syntes, det var besynderligt, at man ikke fra EU's side havde leveret et eneste argument for, at organisationen skal stå på terrorlisten.

Per Clausen spurgte, hvilke argumenter regeringen havde haft for at støtte, at organisationen kom på terrorlisten, og om sagen ikke gav regeringen anledning til at overveje, om alle de organisationer, der er på terrorlisten, skal have vurderet deres sag igen.

Lone Dybkjær spurgte, hvad det i praksis betyder, at udenrigsministeren siger, det selvfølgelig gør indtryk, at der er faldet den dom i England. Hvad fører det til af handling? Hvad er den generelle procedure, når der sker sådan noget?

Michael Aastrup Jensen spurgte, hvilke konsekvenser det kan få for den halvårige vurdering af terrorlisten, som skal foretages til juni, at der tidligere er faldet en dom ved EF-Domstolen og nu er faldet en dom ved den britiske domstol.

Jens Christian Lund spurgte, om et land, som har fået en så klar afgørelse, er forpligtet til at indstille til EU, at organisationen tages af EU's terrorliste. Han spurgte, om EU har andet materiale i sagen end det, den engelske domstol har kendskab til.

Udenrigsministeren henviste indledningsvis til reglerne for udvalgets arbejde og afviste konsekvent at svare på de spørgsmål, der drejede sig om den konkrete sag, idet han ikke mente, udvalget eller han skulle sagsbehandle og derved træffe en politisk afgørelse. Han pointerede, at han ikke selv havde givet nogen instruks om, hvem der skulle på listen, og heller ikke agtede at give nogen instruks om, hvem der skulle tages af listen.

Om det principielle sagde udenrigsministeren, at hvis der har været et fejlagtigt grundlag, eller hvis forudsætningerne for at have organisationen på listen ikke længere er til stede, så skal organisationen tages af listen, sådan som det også er sket med de 6 personer, udenrigsministeren nævnte i sin besvarelse. Den britiske dom fører ikke automatisk til, at organisationen kommer af listen, for det skal der være enighed om blandt de 27 lande, og andre lande kan måske have iværksat seriøse undersøgelser, som kommer til et andet resultat. Udenrigsministeren henviste til, at den britiske udenrigsminister havde skrevet i sin pressemeddelelse, at domstolen ikke har sagt, at det var grundløst fra starten at sætte organisationen på listen.

Nu går sagen videre i den arbejdsgruppe, som skal foretage halvårsvurderingen, og her anvender man den nye procedure, som forbedrer retssikkerheden.

I anledning af Morten Messerschmidts bemærkninger om processuel skadevirkning gjorde udenrigsministeren opmærksom på, at EU-Domstolen har tilkendt organisationen sagsomkostninger.

I svaret til Lone Dybkjær sagde udenrigsministeren, at det er klart, at den faldne dom i England vil gøre indtryk på den arbejdsgruppe i Bruxelles, som tager sig af halvårsvurderingen.

Udenrigsministeren kunne ikke svare på Jens Christian Lunds spørgsmål, da han ikke kendte de britiske retsregler.

Formanden pointerede, at Europaudvalget ikke ønskede at blande sig i en konkret sag, men lagde vægt på, at der blev tale om en uafhængig domstolsafgørelse, så retsgarantierne var opfyldt.

Frank Aaen takkede for udenrigsministerens tilsagn om, at der er tale om en fejl på listen, skal fejlen rettes. Han gentog sit spørgsmål, om udenrigsministeren vil tage sagen op, hvis der er en fejl, så listen kan blive ændret. Han gentog sit spørgsmål, om udenrigsministeren ikke var bekymret over, at embedsmændene i Clearing House træffer beslutninger på et grundlag, som ikke opfylder kravene. I den forbindelse ville han gerne vide, hvilke retningslinjer udenrigsministeren har udstyret sine embedsmænd med, således at åbenlyse fejl undgås.

Anne Grete Holmsgaard syntes, det var en svaghed, at man ikke kunne få at vide, hvilke lande der eventuelt havde foretaget seriøse undersøgelser og var kommet til et andet resultat. Hun ville gerne vide, om Danmark har foretaget un-

dersøgelse, idet hun pointerede, at udenrigsministeren ikke behøvede sige noget om indholdet af dem, men blot fortælle, om vi havde foretaget undersøgelser. Hun gjorde opmærksom på, at der i princippet er tale om en tidsbestemt straf, hvilket vi normalt ikke går ind for. Hun mente, man i stedet skulle lave en revisionsbestemmelse, som krævede enstemmighed, hvis en organisation skulle på terrorlisten igen ved den halvårige revision.

Lone Dybkjær mente, der måtte være en procedure for, hvad arbejdsgruppen gjorde i et tilfælde som det foreliggende. Den kunne ikke arbejde i et tomrum.

Jens Christian Lund mente ikke, vi kunne forsvare vores terrorlovgivning i Danmark, hvis vi ikke med overbevisning i stemmen kunne sige, at vi har en ordentlig retssikkerhed.

Morten Messerschmidt gentog sit spørgsmål, om der var realistiske muligheder for at få en dom respekteret, når der blev truffet en ny afgørelse hvert halve år.

Udenrigsministeren kunne helt tilslutte sig formandens fremstilling af sagen.

Udenrigsministeren gentog i svaret til Frank Aaen, at ingen naturligvis skal stå på listen uretmæssigt, og at den engelske dom også vil gøre indtryk på arbejdsgruppen. Udenrigsministeren pointerede, at den britiske domstol har taget stilling til den britiske terrorliste.

Han pointerede i anledning af Anne Grete Holmsgaards spørgsmål, at der gives en offentlig begrundelse, og på baggrund af den vil EF-Domstolen kunne behandle substansen i sagen. Han kunne ikke sige noget i Europaudvalget om eventuelle undersøgelser i Danmark. Det har vi et specielt udvalg til.

I svaret til Lone Dybkjær pointerede udenrigsministeren, at der er en procedure for arbejdet i den særlige gruppe. Det er derfor, man tager sagerne op hver sjette måned.

Udenrigsministeren erklærede sig enig med Jens Christian Lund. Det var derfor, vi fik sikret sidste gang, at der bliver en offentlig begrundelse.

I svaret til Morten Messerschmidt henviste udenrigsministeren til, at substansprøvelsen kan ske på grundlag af den offentlige begrundelse. Derved bliver tidsfaktoren ligegyldig.

Frank Aaen forstod, at det ikke var nok, at et land ønskede en organisation opretholdt på terrorlisten. Der skal fremlægges en dokumentation.

Han gentog, at der må være en eller anden "kørebog" for embedsmændene. Ellers kommer Forsvarets Efterretningsvæsen eller PET jo til at bestemme det hele.

Anne Grete Holmsgaard mente ikke, man kunne tale om en ordentlig retssikkerhed, hvis man ikke kan få at vide, hvilket land der fremlægger et særligt grundlag for at få en organisation på terrorlisten.

Yildiz Akdogan spurgte udenrigsministeren, om det ikke bekymrede udenrigsministeren, at så mange i udvalget var bekymrede for retssikkerheden.

Udenrigsministeren henviste i svaret til Frank Aaen til de regler, der er om, hvornår et land kommer på listen eller forbliver på listen. Dem har Europaudvalget

fået tilsendt. I den forbindelse oplæste han reglerne, som fremgår af artikel 1, stk. 4.

Han svarede Anne Grete Holmsgaard, at andre lande skal argumentere for, hvorfor de synes, en organisation skal være på listen. Han kunne ikke i Europaudvalget sige, om Danmark har et særskilt grundlag. Det må Anne Grete Holmsgaard rejse i det særlige udvalg, hvor SF jo også sidder.

Udenrigsministeren sagde i anledning af Yildiz Akdogans spørgsmål, at han var dybt bekymret over terroren, men udvalgets medlemmer måtte respektere spille-reglerne, og han syntes, de så alt for let på terrortruslen.

Per Clausen ville gerne have udenrigsministeren til at bekræfte, at det er Forsvarets Efterretningstjeneste og PET – med kontrol fra Wambergudvalget – som afgør, om en organisation skal være på listen, og sådan er det også i de andre lande, så den rumænske efterretningstjeneste kan f.eks. fastholde en organisation på listen.

Formanden spurgte, om det ikke er sådan, at man ønskede en mulighed for en retlig efterprøvning af efterretningstjenesternes afgørelse, og derfor lagde man ved ændringen af reglerne op til, at EF-Domstolen i højere grad kan gå ind og prøve substansen, således at der ikke bliver truffet udenrigspolitisk begrundede beslutninger.

Udenrigsministeren sagde til Per Clausen, at de nationale procedurer ikke er et emne for Europaudvalget. I arbejdsgruppen deltager Udenrigsministeriet, FE og PET.

Han bekræftede, hvad formanden sagde, og tilføjede, at der i det, han havde læst op, netop tales om, at oplysningerne skal være baseret på seriøse og troværdige beviser eller indicier.

Frank Aen takkede igen for tilsagnet om, at fejl vil blive rettet, og gik ud fra, at hvis det skulle vise sig, at organisationen stadig står på listen, når den bliver revideret, så tager udvalget automatisk det principielle spørgsmål op igen.

Udenrigsministeren sagde, at udvalget får den reviderede liste helt automatisk.

Formanden resumerede, at der er tale om en balance mellem på den ene side retsgarantierne – hvor han var meget glad for, at udenrigsministeren sagde i sit svar, at man lægger vægt på, hvad en domstol beslutter – og på den anden side princippet om, at udvalget ikke går ind i den enkelte sag.

Udenrigsministeren erklærede sig fuldstændig enig med formanden.